

Posudek vedoucího/oponenta-diplomové/ bakalářské práce

Bc. Eliška Horáková, Výuka dějepisu na Mělnicku v 70. a 80. letech 20. století, Praha 2021, 132 stran,
2 přílohy (nestránkované)

Vedoucí práce: Mgr. Jaroslav Pinkas, Ph.D.

Oponent práce: PhDr. Jaroslav Najbert, Ph.D.

Hodnotící kritéria

	splňuje	splňuje z větší části	splňuje z menší části	nesplňuje
Problematika a cíl práce jsou zformulovány a odpovídají zadání a názvu práce.	x			
Metody využití autorem jsou adekvátní vzhledem k cíli práce a tématu.	x			
Autor se opírá o relevantní prameny a literaturu .	x			
Struktura práce je vyvážená a logická.	x			
Zpracování vykazuje rysy originality a vlastního přínosu .	x			
Práce je prosta gramatických a stylistických chyb .	x			
Práce je psána kultivovaným odborným jazykem za použití správné terminologie .	x			
Autor správně cituje .	x			
Autor nic podstatného neopomenul (obsah, úvod, závěr, seznam pramenů použité literatury, anotace v češtině a cizím jazyce, rozsah odpovídá zadání).	x			
Autor pravidelně konzultoval s vedoucí práce	x			

Celkové hodnocení (slovně)

Diplomová práce Elišky Horákové se zabývá výukou dějepisu na Mělnicku v 70. a 80. letech 20. století. Autorka nejprve důkladně popsala situaci v českém školství této doby, včetně spletitého příběhu kurikula. Následně se soustředila na situaci na několika mělnických školách. Musím ocenit především rozsáhlou heuristickou práci, kterou autorka podnikla. Prostudovala dostupné kroniky, ať už v okresním archivu nebo na školách, zmapovala dobový odborný diskurs, ale především provedla rozsáhlý orálně historický průzkum mezi (tehdejšími) učiteli a žáky, který byl náročný i kvůli obtížným podmínkám v důsledku pandemie COVID-19.

Autorka nechává vyprávění učitelů poměrně velký prostor, takže čtenář se dozví, jaké pomůcky byly ve výuce používány, jaké televizní pořady a filmy rezignovaly a nakolik se učitelé snažili aplikovat prvky badatelské výuky. Autorka popisuje především obtíže spojené s hledáním vhodných zdrojů u těch učitelů a učitelek, kteří se o to snažili, Konstatuje nicméně, že šlo o výjimky a většina učitelů se o tento přístup nesnažila. Považuji za prospěšné, že obecně tradované pravdy (převaha frontální výuky v minulosti) se potvrzují konkrétním výzkumem.

Ačkoli se autorka snažila postihnout formy ideologické indoktrinace ve výuce, není z práce konkrétní podoba příliš zřejmá. Obraz, který črtá zachycuje spíše “ideologické pozadí”, v němž se odehrává poněkud idealizovaná výuka, v níž žáci jsou motivovaní a výkonní a “nedovolí si nepracovat”, jak zmiňuje jedna z pamětnic, když mluví o pracovním prostředí v 80. letech a dává ho do protikladu k poklesu studijní motivovanosti pro roce 1989. V řadě příkladů, obávám se, se pamětníci a pamětnice vyjadřovaly spíše nostalgicky. Kritická interpretace vzpomínání je ovšem mimořádně náročná disciplína a v diplomové práci nelze očekávat stejné výkony, jako od badatelů s letitou praxí.

Pokud bych měl práci něco vytknout, tak je to určitá rozptýlenost v badatelském zaměření. Autorka se pokouší holistickým způsobem nahlédnout situaci: sleduje kurikulum, dobovou vzdělávací praxi, sociokulturní klima ve školách a ve třídách, ingerence ideologie do vzdělávání, což jsou všechno zajímavá témata, ale autorce se jen obtížně je daří syntetizovat a strukturovat velké množství dílčích poznatků. Ve výsledku je práce především deskripcí vnějších podmínek výuky, což ovšem její význam nijak neuměňuje, právě naopak. Jedná se o velice solidní, materiálově bohatou práci svědčící o zaujetí a pečlivosti její autorky.

Vzhledem k výše řečenému **doporučuji/nedoporučuji** diplomovou práci **k obhajobě**.

V Praze dne 9. 1. 2022

Mgr. Jaroslav Pinkas, Ph.D.